

Remiss

Datum 2021-03-08

Dnr 539-2021

Handläggare

Elin Hedman
Enheten för fältkontroll
elin.hedman@havochvatten.se

Remiss gällande förutsättningar för visst fiske i Östersjön under fredningsperioder

Hantering

Havs- och vattenmyndigheten önskar ta del av era synpunkter på bifogat förslag till föreskrifter och konsekvensutredning. Förslaget gäller förutsättningarna för att bedriva viss fiskeverksamhet i delar av Östersjön under tid då det råder visst fiskeförbud där.

Förslaget föreslås träda i kraft den 1 maj 2021.

Remissvar ska ha inkommit till Havs- och vattenmyndigheten senast den 5 april 2021.

Havs- och vattenmyndigheten ser helst att svaret skickas med e-post till havochvatten@havochvatten.se i Wordformat. Ange ärendets diarienummer i e-postmeddelandets ärendemening.

Havs- och vattenmyndigheten publicerar remissvar från myndigheter, företag och organisationer på sin webbsida. Remissvar från privatpersoner publiceras inte. Du hittar mer information om hur HaV behandlar dina personuppgifter i samband med remisshanteringen på [Havs och vattenmyndighetens webbsida](#).

Eventuella frågor om förslaget kan ställas till Elin Hedman på telefonnummer 010-689 63 67 eller via mail till elin.hedman@havochvatten.se.

Denna remiss har beslutats av avdelningschefen Niclas Törnell efter föredragning av utredaren Elin Hedman. I den slutliga handläggningen av ärendet har även verksjuristen Åsa Häggström medverkat.

Niclas Törnell

Elin Hedman

Bakgrund och syfte

I syfte att skydda lekande torsk så har fredningsperioder utsetts i Ices-delområden 22-26 i Östersjön. Fredningsperioderna för de olika områdena antogs den 29 oktober 2020 genom beslut om rådets förordning 2020/1579¹ om fastställande för 2021 av fiskemöjligheterna för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i Östersjön. Fredningsperioderna regleras i artikel 7 och till dessa finns även villkor för undantag. Undantagen till respektive område och period sammanfattas i nedanstående tabell.

Tabell 1. Villkor för undantag från fiskeförbud under lekstängningar per område och tidsperiod¹

Område	22-23	24	25	26
Tidsperiod	1 februari – 31 mars	15 maj - 15 augusti	1 maj - 31 augusti	1 maj - 31 augusti
Villkor för undantag	Fartyg <12 m, passiva redskap på vattendjup grundare än 20 m (officiella sjökort)	Fartyg <12 m, passiva redskap på vattendjup grundare än 20 m (officiella sjökort), samt max sex sjömil från baslinjen.	Fartyg <12 m, passiva redskap på vattendjup grundare än 20 m (officiella sjökort).	Fartyg <12 m, passiva redskap på vattendjup grundare än 20 m (officiella sjökort).
	Inga undantag för pelagiska fisken.	Pelagiskt fiske, maskstorlek högst 45 mm, på vattendjup grundare än 40 m och max sex sjömil från baslinjen, humankonsumtion ² och landningarna sorteras per art.	Pelagiskt fiske, maskstorlek högst 45 mm, på vattendjup grundare än 50 m, till humankonsumtion och landningarna sorteras per art.	Inga undantag för pelagiska fisken.

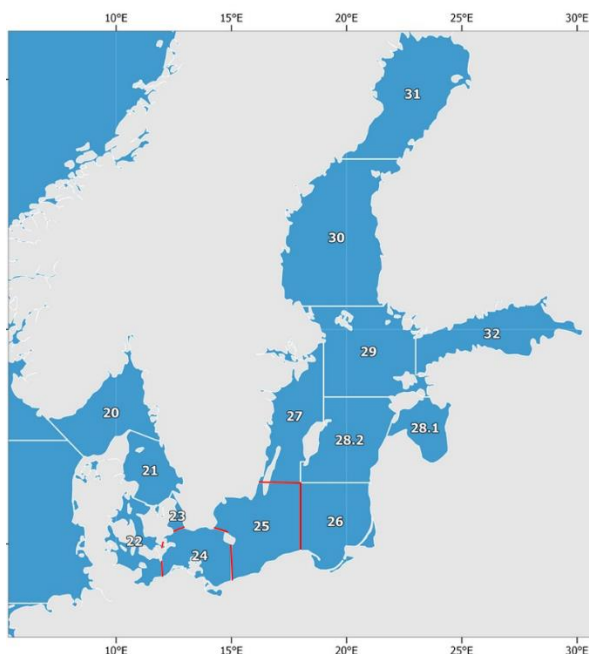
¹ Utöver de i tabellen angivna undantag, finns även undantag som tillåter visst vetenskapligt fiske.

¹ Rådets förordning (EU) 2020/1579 av den 29 oktober 2020 om fastställande för 2021 av fiskemöjligheterna för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i Östersjön och om ändring av förordning (EU) 2020/123 vad gäller vissa fiskemöjligheter i andra vatten.

² I förordningen används benämningen "direkt användning som livsmedel".

Undantaget om fiske för fartyg mindre än 12 meter med passiva redskap på ett vattendjup grundare än 20 meter har funnits med även föregående år. Nytt för i år är undantagen för det pelagiska fisket beroende på vattendjup och maskstorlek, se vilka områden som berörs i bild 1.

Bild 1: Ices delområden. I rödmarkerade Ices delområde 24 och 25 görs undantag för pelagiskt fiske enligt villkor i artikel 7.

Befälhavarna på fiskefartyg som tillåts bedriva fiske enligt undantagen ska säkerställa att de när som helst kan övervakas av kontrollmyndigheter. Dessutom har i artikel 14a i förordning (EU) 2016/1139³ (Östersjöplanen) införts skyldighet för medlemsstaterna att förbättra övervakningen och kontrollen av fartyg med bifångstkvoter för torsk i östra Östersjön eller med fiskemöjligheter för torsk i västra Östersjön eller sill/strömning i västra Östersjön.⁴ Med anledning av dessa krav är det av extra vikt att införa åtgärder som ökar möjligheterna till övervakning av berörda fiskeaktiviteter.

För att säkerställa att villkoren för undantag uppfylls vid fiske under fredningsperioderna föreslås därför kompletterande nationella åtgärder för att möjliggöra kontroll. Kontrollåtgärderna som föreslås i remissen är sammanfattningsvis:

- Krav på sortering baserat på art eller storlekskategori av pelagisk fångst vid landning innan transport,
- Förbud att vid pelagiskt fiske medföra redskap ombord som inte får användas under förbudsperioden (därutöver gäller redan krav på att surra och stuva redskap vid transit genom områden som saknar undantag för fiske),
- Begränsning till att enbart bedriva pelagiskt fiske i ett Ices-delområde per fiskeresor vid fiske i område 24 eller 25,

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1139 av den 6 juli 2016 om upprättande av en flerårig plan för bestånden av torsk, sill/strömning och skarpsill i Östersjön och det fiske som nyttjar dessa bestånd, om ändring av rådets förordning (EG) nr 2187/2005 och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1098/2007.

⁴ Med östra Östersjön avses för torsk Ices-delområdena 25-32, och med västra Östersjön avses för sill/strömning och torsk Ices-delområdena 22-24, se artikel 1.1.b respektive a och g i Östersjöplanen.

- Anmälningsskrav i anslutning till att fiskeresan påbörjas, vid fiske under förbudsperioden för samtliga fartyg som inte har en VMS- eller AIS-utrustning ombord i drift och sändande. Anmälningsskravet ska inte gälla vid fiskeresor som bedrivs av de med ålfisketillstånd som på fiskeresan endast bedriver riktat fiske efter ål.

Det handlar i stora drag om två fiskesegment som omfattas av undantagen, dels mindre fiskefartyg som använder passiva redskap och dels jämförelsevis större fartyg som fiskar efter pelagiska arter med aktiva redskap.

Fångst till humankonsumtion och sortering vid landning

Vid tillämpning av undantagen för pelagiskt fiske ska syftet med resan vara att fiska för direkt användning som livsmedel och fångsten ska sorteras vid landningen, innan fångsten transporteras från landningsplatsen.

Olika faktorer som kan styra vad som anses utgöra fiske för direkt användning som livsmedel är bland annat vilken maskstorlek som används, hur fångsten förvaras ombord på fiskefartyget, vid vilken temperatur och hur länge fångsten förvaras där, med beaktande av vilka krav som ställs på livsmedel. Hänsyn kan också tas till om landningsplatsen är anpassad för att ta emot fångst för humankonsumtion. Om fångst säljs för humankonsumtion föreligger inga tvivel om syftet med fiskeresan. Men för det fall att fångst inte skulle säljas för humankonsumtion, kommer bl.a. nämnda faktorer utgöra en del av underlaget för att bedöma om reglerna för undantaget har följts eller om det rör sig om otillåtet fiske. HaV bedömer inte att det är lämpligt att detaljreglera ytterligare krav för att det ska anses vara fråga om fiske för direkt användning som livsmedel.

Sortering ska generellt göras per art eller, för sill/strömning och skarpsill, per storleksfraktion. Lämpligen sorteras fångsten med sorteringsverk av något slag (eftersom det är svårt att se att sådan sortering kan göras för hand). Exempelvis kan de storleksfraktioner som avgör tillåtna handelsstorlekar tas som utgångspunkt vid sortering. Dessa framgår av förordning (EG) 2406/96. För sill/strömning och skarpsill från Östersjön finns ingen minsta referensstorlek för bevarande och det finns inga undantag från landningsskyldigheten. Alla sådana fångster ska därför landas.

Endast tillåtna redskap ombord

För att ytterligare säkerställa att fiske inte bedrivs i strid med undantagen i delområde 24 och 25 bör pelagiska fiskefartyg som bedriver fiske under förbudstiden endast ha redskap ombord som är tillåtna att bedriva fiske med. Det vill säga trålar som uppfyller den satta begränsningen på maximal maskstorlek om 45 mm. En sådan bestämmelse säkerställer att fisket som bedrivs inte är riktat efter torsk. Delområde 22-23 samt delområde 26 där det inte finns undantag för pelagiskt fiske omfattas inte av detta krav för att möjliggöra transitresor, däremot ska redskapen vara surrade och stuvade vid en transit i dessa områden enligt art. 50 i kontrollförordningen⁵. Övriga delområden i Östersjön omfattas inte av kravet.

---

⁵ Rådets förordning (EG) nr 1224/2009 av den 20 november 2009 om införande av ett kontrollsystem i unionen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs, om ändring av förordningarna (EG) nr 847/96, (EG) nr 2371/2002, (EG) nr 811/2004, (EG) nr 768/2005, (EG) nr 2115/2005, (EG) nr 2166/2005, (EG) nr 388/2006, (EG) nr 509/2007, (EG) nr 676/2007, (EG) nr 1098/2007, (EG) nr 1300/2008, (EG) nr 1342/2008 och upphävande av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1627/94 och (EG) nr 1966/2006.

Endast ett delområde per fiskeresä

Det undantagna pelagiska fisket bör inte bedrivas i mer än ett av de berörda Ices-delområdena per fiskeresä. Detta för att i största möjliga mån undvika att fiskeinsatser i någon del bedrivs i ett otillåtet område men redovisas för ett annat där undantag gäller. Transit genom ett fredat område tillåts med redskap surrade och stuvade ombord. Bestämmelsen ska enbart gälla för Ices-delområde 24-25.

Möjliggöra övervakning

Befälhavarna på fiskefartyg som tillåts bedriva fiske enligt undantagen har ett ansvar att följa bl.a. de djupbegränsningar som satts för fisket i området. De ska säkerställa att de när som helst kan övervakas av kontrollmyndigheter⁶. För att öka möjligheterna till övervakning av fiskedjup och fiskeområde bör samtliga fiskefartyg som har AIS installerat, ha AIS-transpondern i gång och sändande under tid då fiskeverksamhet bedrivs. Att vara utrustad med och ha i drift ett AIS-system av klass A är redan ett krav för fiskefartyg som är 15 meter långa eller längre.⁷ De fartyg som är över 12 meter men under 15 meter, som endast omfattas av kravet i gällande regelverk på att ha VMS installerad (och inte även AIS), ska ha VMS:en sändande och i drift under fiskeverksamheten. För befälhavare på fartyg som inte kan sända med AIS-transponder och inte heller omfattas av kravet på VMS är alternativet att anmäla sitt fiske till myndigheten per telefon eller e-post till FMC i anslutning till att fisket påbörjas. Befälhavaren ska i anmälan uppge fartygsnamn, distriktsbeteckning, signal, vilket/vilka delområde fiskeinsatserna ska genomföras i, samt kontaktuppgifter till befälhavaren under pågående fiskeresä så att kontrollmyndigheterna kan ta kontakt vid ett pågående fiske för att få positionsuppgifter under pågående fiskeinsatser. Anmälan innebär att HaV:s kontrollanter och Kustbevakningen får kännedom om fisket, och detta ökar möjligheten till kontroll till sjöss, med flyg eller i land. Genom att även kunna kontakta befälhavaren i realtid för att få uppgift om position så kan kontrollmyndigheterna dessutom, vid stickprov, kontrollera att villkoren i undantagen följs. Möjligheten att kontrollera och verifiera att kraven i villkoren efterlevs är avgörande för att motsvarande undantag ska kunna beviljas i framtida regelverk.

Yrkesfiskare som bedriver riktat fiske efter ål med ålfisketillstånd ska inte omfattas av kravet på anmälan av nyttjande av undantaget när de bedriver ålfiske eftersom ålfisket bedrivs på avsevärt grundare vattendjup än 20 meter, som är gränsen för det tillåtna passiva fisket. I förhållande till dessa fiskare bedöms inte den administrativa bördan av en sådan anmälningsplikt motsvara kontrollnyttan.

---

⁶ Enligt artikel 7.5 i rådets förordning (EU) 2020/1579 om fastställande för 2021 av fiskemöjligheterna för vissa fiskbestånd och grupper av fiskebestånd i Östersjön.

⁷ Se artikel 6a samt bilaga II del I punkt 3 i direktiv 2002/59/EG samt artikel 10 i kontrollförordningen.

Havs- och vattenmyndighetens föreslagna föreskriftsändringar med motivering

Föreskrifter som berörs – FIFS 2004:36

Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön

Bemyndigande

2 kap. 7 § och 6 kap. 8 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen

Ikraftträdande

Den 1 maj 2021.

Ny paragraf 5 kap. 9 §

Särskilda bestämmelser om förutsättningar för fiske under vissa fredningsperioder

Föreslagen lydelse:

Särskilda bestämmelser om förutsättningar för fiske under vissa fredningsperioder

9 § Under fredningsperiod då vissa undantag från fiskeförbud gäller enligt artikel 7 i förordning (EU) 2020/1579, får fiske som beskrivs i punkterna 2.b, 2.c, 4.b eller 4.c i den artikeln endast bedrivas om följande ytterligare krav uppfylls:

För fiske som beskrivs i artikel 7 punkterna 2.b eller 4.b i den förordningen:

1. Fartyg som inte har VMS eller AIS installerat, i drift och sändande på fartyget under pågående fiskeverksamhet ska anmäla och rapportera sitt fiske i enlighet med 8 kap. 7 § Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2018:11) om befälhavares skyldigheter att rapportera och anmäla yrkesmässigt fiske i havet. Detta krav gäller inte för den som under fiskeresan endast bedriver riktat fiske efter ål med stöd av sådant ålfisketillstånd som avses i 3 kap. 1 §.

För fiske som beskrivs i artikel 7 punkterna 2.c eller 4.c i den förordningen:

1. Fartyg som inte har VMS eller AIS installerat, i drift och sändande på fartyget under pågående fiskeverksamhet ska anmäla och rapportera sitt fiske i enlighet med 8 kap. 7 § Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2018:11) om befälhavares skyldigheter att rapportera och anmäla yrkesmässigt fiske i havet.
2. Fiske får endast bedrivas i ett av Ices-delområdena 24 eller 25 i Östersjön per fiskeresan.
3. Under fiskeresan får endast trålredskap med maskstorlek på högst 45 mm finnas ombord.
4. Sortering av fångsten ska göras senast vid landning, innan transport från landningsplatsen.

Motivering

Som nämnts ovan ska befälhavare som bedriver fiske under fredningsperioderna säkerställa att medlemsstaten kan övervaka deras fiske. Därutöver ställs även särskilda krav på medlemsstaterna att vidta ytterligare kontrollåtgärder i vissa fiske. Syftet med fredningsperioderna är att torskens lek inte ska störas. I syfte att säkerställa att fiske under fredningsperioderna bedrivs på ett sätt som inte riskerar torskens lek, och bedrivs endast på sätt och under förutsättningar som kan tillåtas under dessa perioder, behöver HaV i egenskap av kontrollmyndighet säkerställa tillräckligt noga att fiske inte bedrivs djupare än tillåtet (då torsklek sker på vissa djup), i ett område där det inte är tillåtet, med redskap som inte är tillåtna eller i ett annat syfte än som är tillåtet. Detta behöver genomföras på ett sätt som inte orsakar onödiga administrativa kostnader för aktörer inom fisket.

Föreskrifter som berörs – HVMFS 2018:11

Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2018:11) om befälhavares skyldigheter att rapportera och anmäla yrkesmässigt fiske i havet

Bemyndigande

5 kap. 1 och 7 §§ förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen

Ikraftträdande

Den 1 maj 2021.

Ny paragraf 8 kap. 7 §

Föreslagen lydelse:

Rapportering och anmälan av visst fiske under vissa fredningsperioder

7 § Under fredningsperiod då undantag från fiskeförbud gäller enligt artikel 7 i förordning (EU) 2020/1579 och särskilda krav uppställs för fiskets bedrivande⁸, får fiske som beskrivs i punkterna 2.b, 2.c, 4.b eller 4.c i den artikeln med fiskefartyg som inte har VMS eller AIS installerat, i drift och sändande på fartyget under pågående fiskeverksamhet, och inte avser tillåtet fiske efter ål, endast bedrivas om befälhavaren i anslutning till att fiskeresan påbörjas, via telefon eller e-post till FMC anmäler

1. fartygets namn, distriktsbeteckning och signal,
2. i vilket Ices-delområde fiskeinsatserna ska bedrivas, samt
3. namn och kontaktuppgifter till befälhavaren under pågående fiskeresan, i syfte att kunna kontakta befälhavaren och få positionsuppgifter under pågående fiskeinsatser.

⁸ Se 5 kap. 9 § Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön.

Motivering

Under vissa tidpunkter gäller generellt fiskeförbud på grund av att torskens lek ska fredas. Vissa fisken tillåts bedrivas trots detta, eftersom dessa fisken inte bedöms störa torskleken under förutsättning att detta fiske bedrivs helt i enlighet med undantagen. Enligt art. 7.5 i förordning (EU) 2020/1579 ska befälhavare som vill fiska med stöd av undantagen säkerställa att medlemsstaten ständigt kan övervaka dem. Sådan övervakning kan genomföras på olika sätt. Fiskefartyg som är 12 meter långa eller längre ska vara utrustade med VMS som med jämna mellanrum sänder positionsdata till flaggstatens FMC, allt enligt art. 9 i kontrollförordningen. Fiskefartyg som är 15 meter långa eller längre ska vara utrustade med AIS som också sänder positionsdata från fiskefartyget, allt enligt art. 10 i kontrollförordningen och art. 6a och bilaga II del I punkt 3 i direktiv 2002/59/EG. Även kortare fiskefartyg kan vara frivilligt utrustade med AIS klass A eller klass B, främst av säkerhetsskäl. Fiskefartyg som har antingen VMS eller AIS som är fullt fungerande i drift och sändande, kan övervakas av flaggmedlemsstaten på sätt som krävs enligt art. 7.5 i förordning (EU) 2020/1579. För befälhavare på fiskefartyg som inte har sådan utrustning installerad krävs det att befälhavaren anmäler sig till FMC via telefon 0771-10 15 00 när fiskeresan påbörjas och då uppger information om fartyget, uppgifter om i vilket Ices-delområde (22, 23, 24, 25 eller 26) fiskeinsatserna ska bedrivas samt hur befälhavaren kan kontaktas under pågående fiskeresor, exempelvis med angivande av mobiltelefonnummer. Befälhavaren kan alternativt meddela FMC via e-post till fmc@havochvatten.se de uppgifter som anges ovan. Det är viktigt att befälhavaren säkerställer att hen under fiskeresan kan nås på de kontaktuppgifter som anges och då kan lämna sina positionsuppgifter, eftersom detta utgör en del i att uppfylla kraven i artikel 7 i förordningen (EU) 2020/1579.

De fiskare som bedriver fiske efter ål i de berörda delområdena omfattas inte av anmälningskravet under de fiskeresor då endast ålfiske bedrivs, eftersom ålfisket bedrivs på avsevärt grundare vattendjup än 20 meter. HaV bedömer därför att det inte är nödvändigt att ålägga dem kravet på anmälan.

Bilagor:

Konsekvensutredning

Sändlista